

SLOVENSKI NAROD.

Izjave vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 | En mesec . . . „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrta leta . . . gld. 4-—
Pol leta . . . „ 8-— | En mesec . . . „ 1-40

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dobičeno naročilo.

List se ustavi 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvo „Slovenskega Naroda“.

Na ušesih sedé.

Naši migljaji o usodi Schiffersteinove ustanove so obudili občno pozornost in to ne samo v krogu prikrajšanih in oškodovanih interesentov, to so sorodniki in meščani kranjski, nego v celi naši deželi, in ta pozornost je postala toliko večja, ker zahtevanega pojasnila ni dobili od nobene strani.

Povedali smo že opetovano, da nam vsa zadeva ni natančno znana, ker nimamo vpogleda v zadevne listine in ga tudi ne moremo dobiti, toda trdovratno preziranje naše želje, ki je postala želja vsega občinstva, naj se stvar pojasni, potrja izrečeno domnevanje, da sta vlada in knezoškofjski ordinarijat s silo nekaj vzela, kar jima nikakor ne gre. To nas napotuje, da stvar nadalje zasledujemo, da se dožene.

Časih je prav dobro, če ima človek trdo kožo, toda vedno to ni dobro in posebno pri vprašanjih bi to nikakor ne smelo biti. Prav pri Schiffersteinovi ustanovi, pri kateri se gre za veliko svoto, namreč skoro za četrto milijona goldinarjev, so merodajni

krogi moralno vezani, da pojasnijo vso zadevo in odvrnejo od sebe vsak sum, da se je postopalo nepravilno in nezakonito. Ti krogi so gluhi za vse prošnje in spomine, in se ne zmenijo za zahtevo po avtentičnih pojasnilih, kakor da sede na ušesih, ti postopajo tako, kakor da smo tam kje na Kitajskem, kjer mandarinji preminjajo ustanove, kakor se jim zdi, največkrat pa jih pospravijo v svoje lastne žepe.

To stališče merodajnih krogov je popolnoma nepravilno. Ti krogi imajo moralno zavezo, da ugođe zahtevi občinstva, in da se ozirajo na javno mnenje, ker gre tu za stvar, pri kateri nista interesirana samo vlada in škofjski ordinarijat, nego cela dežela. Schiffersteinova ustanova je javna last in zato ne moreta in ne smeta vlada in škofjski ordinarijat z njo disponirati, kakor hočeta.

Ako bi se drugod v civilizovani državi izreklo tako očitjanje, kakor se je izreklo pri nas, bi prizadeti faktorji brez dvoma postopali vse drugače, kakor se postopa v našem slučaju. Če bi tam na čelu škofije stal olikan prelat, bi vzpričo takega težkega očitjanja takoj in brez najmanjšega očitjanja obelodanil vse dokumente, dobro vedoč, da s tem naredi konec vsem domnevanjem, vsem rekriminacijam in očitjanjem.

Če bi pa tega ne storil dotični prelat, storilo bi to brez dvoma naučno ministrstvo, na katero lete ravno tako vsa očitjanja in katero se dolži, da je skrivno pri nezakonitem ravnanju z javnim imetjem ter je pripomoglo, da se je to javno imetje odtujilo prvotnemu svojemu namenu.

Občinstvo ima pravico izvedeti polno resnico o Schiffersteinovi ustanovi, ker je, kakor rečeno, ta ustanova javna last. In zategadelj pozivljamo sedaj — ker je ostalo vse namigavanje in vse apeliranje na knezoškofjski ordinarijat popolnoma brez uspeha — direktno k kr. vlado, naj obelodani vse na Schiffersteinovo ustanovo nanašajoče se listine in zlasti naj pojasni, kako je nastal tisti organični dodatek, s katerim se je premenila ustanova, ne da bi bili to dovolili sorodniki in kranjski

meščani, premenila na veliko škodo vseh dotičnih interesentov.

Vlada stori pameten korak, če se odzove temu apelu prej ko mogoče, ker sicer bomo prisiljeni misliti, da nima najboljših vesti, da ima vzrokov, stvar prikrivati, iz kratka, da je vlada na nepravilčen in nezakonit način pomagala, da se je ljubljanski knezoškofjski urad proti izrečenemu predpisu božje zapovedi polastil tujega blaga.

V Ljubljani, 1. julija.

Kronski svet.

Predvčerašnji kronski svet se je baval v prvi vrsti z bodočimi delegacijami. Skupni proračun se določi tekom poletja. V jeseni se snide kronski svet še jedenkrat in se takrat budget definitivno določi. Poroča se, da bo sestavljen proračun za leto 1900. v skromnem okvirju, ter da se povišanje za 4 milijone goldinarjev porabi za one organizatorske reforme, ki se namerjajo že nekaj let. Težišče budgeta bo v povišanju častniških gaž, glede katerih se je obravnavalo že v predvčerašnjem kronskem svetu. Čas, kdaj se skličejo delegacije, se ni določil. Včeraj popoldne pa je imel cesar v Schönbrunnu ministrsko sejo.

Nemška katoliška stranka mešetar.

„Linzer Volksblatt“ piše, da mora prevzeti nemška katoliška stranka vlogo posredovalca med opozicijo in desnico. Ta stranka je vedno blažljivo vplivala na narodni spor ter je preprečila, da bi bila desnica na binkoštni program Nemcev odgovorila z narodnim programom desnice. Nemška katoliška stranka smatra opozicijski program Nemcev za „discutabel“ ter je izrazila vladi željo, da se začne o tem programu diskusija. In grof Thun je tudi izjavil v izvrševalnem odboru desnice, da hoče, naj se vzame nemški program za podlago pogajanj. „L. V.“ želi torej, da se s pogajanjmi začne, kajti uspeh ne izostane. Pogajanjem se noben resen opozicionalec ne bo odtegnil, ker tega bi volilci ne odobraval. „L. V.“ pozivlja torej nemško opozicijo, naj sprejme posredovanje nemške katoliške stranke, ki bo pokazala, da zna čuvati nemške pravice.

Z mirovne konference.

Angleški časopisi poročajo, da je imel nemški delegiranec, polkovnik Schwarzhoff v vojaškem odseku mirovne konference velik govor proti ruskemu predlogu glede razoroženja. Polkovnik je govoril pol ure ter je dosegel baje velik uspeh. Ruski polkovnik Gilinski je Schwarzhoffu odgovarjal, a vtiska govora nemškega vojaškega zastopnika ni mogel izbrisati. Nemčija dela torej res glavne ovire, in ako se izjavijo lepe ideje ruskega carja, bo kriva tega največ Nemčija.

Revolucija v Belgiji.

Belgijski socialisti in liberalci so se združili, da onemogočijo novo klerikalno volilno reformo ter zahtevajo soglasno, da odstopi ministrstvo Van den Peereboomovo. Razburjenje v Bruslju in po deželi je veliko. Za Bruselj se pripravljajo obsedno stanje. Garnizija je konsignirana in došlo je še 300 orožnikov. Med pouličnimi boji so socialisti in liberalci kamenali orožnike in vojake, ki so streljali. Mnogo ljudi je bilo ranjenih, nekaj jih je že pomrlo. Socialisti pripravljajo splošen štrajk in ustajo, ki bode morda pokopala tudi kralja. V zbornici se ponavljajo pretepi in škandali. Socialisti Cavrot je hotel v zbornici klopitati ministrskega predsednika, a so ga branili desničarji. Vsak dan se vrše velike skupščine in demonstracije. Bržčas bode kralj odpustil sedanje ministrstvo ter poskusil z drugim.

Armenski nemiri.

V Armeniji more nastati vsak hip revolucija. Kurdiško hamidieh-konjenišvo je zasedlo okolico Vana in Bitlisa ter vzelo celo turškim civilnim in vojaškim oblastvom vso avtoriteto. Ne le Armenci, ampak vsi sloji, ki niso v zvezi s Kurdi, trpé radi sedanjega položaja. Niti turške čete nimajo dovolj žita, ker so pobrali skoraj vsega Kurdi. Turki trpé pomanjkanje, zato pa kradejo in ropajo. Zategadelj pa se je bati, da dá armenski revolucionarni odbor znamenje za splošni ustanek. Armenci so sicer potrpežljivi kakor ovce, toda njihovo sedanje trpljenje presega že najskrajnejše meje.

LISTEK.

„Po šestnajst“.

Spisal Fr. Dr.-k.

Razvada je, ako človek med govorom ponavlja take besede, ki niso v nobeni zvezi, ki se torej nepotrebne, in ki motijo, ali siliijo poslušalce na smeh.

Pogosto se sliši naše ženice: „sem rekla“ — „sem djala“ — „pravi“ — „also“ — „veste“ in jednake besede. V Trebnem sem spoznal sodnega slugo z navado, vsakemu stavku pridejati besede „ni res“. Mož je imel hrabrostno kolajno in rad je pripovedoval, kako je bilo na Laškem, zakaj je dobil odliko itd. Toda vselej je podiral veljavo svojega poročila z dostavkom „ni res“. Slišati je bilo, kakor bi se mož šalil ali lagal, kajti govoril je: „ni res“, da je bil v Milanu in Turinu; „ni res“, da je rešil svojega stotnika; „ni res“, da je ubežal iz sovražnega tabora; „ni res“, da bi mu Radecki roko podal; „ni res“, da bi bil kolajno zaljubljen, ker tudi „ni res“, da je bil vojak-grenadir 12 let, 9 mesecev, 17 $\frac{1}{2}$ dni.

Meni se je zdel ta sluga tako zabaven, da sem prigovarjal ranjkemu slovenskemu komiku, naj gre v Trebno, da bi šopiral

tega originalnega moža na slovenskem odru. — Spominjamo se tudi odličnega rodoljuba, ki je olepšaval — vse svoje govore z besedami „Kurzum das ganze“.

Neka posebnost pa je bil mož: „po šestnajst“, o katerem mi je namen govoriti.

Leta 1864. sem potoval prvokrat v Idrijo. Rudniški blagajnik Herman, osebni moj prijatelj, me je peljal v neko dobro obiskovano gostilno blizu „Grabelj“. Soba v prvem nadstropju je bila že precej zakajena, in pri dolgi mizi sva na spodnjem konci komaj dobila prostora.

Navzoči so bili župnik, kapelan, rudarski, davkarski, sodnijski uradniki in še nekateri meščani.

Ko so gospodje izvedeli, da prihajam iz Ljubljane, da sem „južni sokol“, čitalničar in pevec, so bili radovedni najnovejših pojavov narodnega, tako živahnega gibanja v Ljubljani. Hkratu so želeli izvedeti, kako napredujemo in kaj obetajo prihodnje volitve? Kako se živi v čitalnici? Kaj počno prvaki: Bleiweis, Costa, Pogačnik, Lesar, Toman, Horak itd.? — Komaj sem mogel odgovarjati na razna vprašanja. Rad pa sem vstrigel kakor sem pač znal — saj me je radostilo videti, da se idrijska gospoda tako toplo zanima za narodno gibanje v Ljubljani.

Toda kmalo se je pričelo društvo drobiti. Poslovila se je duhovščina, po kratkih presledkih odšli so še uradniki in drugi. Ostala sva prijatelj Herman in jaz kmalu sama, tako vsaj se je meni zdelo, kajti opazil nisem, da sedi na drugem koncu mize, nama nasproti, še jeden gost.

S Hermanom, tudi Ljubljancem, se nisva videla več let. Kramljati sva pričela o družinskih razmerah, a med tem zasobnim pogovorom sem slišal pogosto besede „po šestnajst“.

Pozoren pogledam na okoli, radoveden, kdo govori in s kom, ter zagledam gori v kotu neznanega gospoda.

„Kdo pa je oni, ki sam s seboj govorim?“ vprašam.

„Velik sitnež je,“ odgovori Herman.

„Kdaj pa je došel in kdo je?“

„Učitelj Š. je in ves čas že tu. Prav on je kriv, da so gospodje tako kmalo odšli. Ognili so se nadležnežu. Ali nisi zapazil, da ves večer goni svoj neslani „po šestnajst“?“

„Pa kaj hoče s tem reči ali doseči?“ vprašam.

„Nagajati hoče, samo prepričanje, družbo razkropiti mu je edini namen. Ta človek je strah vsaki družini. Ljudje se ga boje in rajši gredo, kakor da bi čakali

škandala. K vsakemu vprašanju in odgovoru dodeva porednež „po šestnajst“, in tudi sedaj spremlja najin pogovor s tem preklicanim „po šestnajst“.

Jaz omenim, da je menda mož bolan, prismojen, najbrže se ga prijemlje delirium.

„Kaj pa — po šestnajst,“ se zasliši.

Jaz se obrnem proti govorniku z vprašanjem: „S kom pa govorite, gospod?“

„S komer hočem, — „po šestnajst“; komu kaj mar, — „po šestnajst,“ se zadere nagajivec.

„Govoriti Vam je slobodno, pa tako, da naju ne boste motili,“ opazim jaz precej glasno.

Š. se dvigne in naglaša vidno razkačeno: „Jaz govorim — po šestnajst, kadar čem in kjer čem — po šestnajst, in kakor hočem — po šestnajst.“

„To je neumno blebetanje,“ rečem jaz.

Š. plane kvišku in kriči: „Vam nič mar — po šestnajst! Blebetanje gor ali dol — po šestnajst! Nikdo ne bo meni zapovedoval — po šestnajst, nikdo prepovedoval — po šestnajst!“

Ogorčen velim: „Zdaj pa jenjajte čenčati zlepa — če ne —!“

Š. se vzpne rudeč kot rak in zmigavih las grmi: „Kaj po šestnajst! Kaj pa Vi po šestnajst?“

Dopisi.

Od Drave, 28. junija. Pred dobrim poldrugim letom objavil je znani dopisnik pod zaglavjem „Sodne razmere na slov. Štajerskem“ celo vrsto člankov, ki dokazujejo, kako se Slovincem pravica deli. Razpravljal je slučaj, v katerem sodni pristav ni znal nemške prisega slovenskemu kmetu v pravilno slovenščino preložiti. Vsled rekurza je nadsodišče v Gradcu razveljavilo celo prisego, ki se je na podlagi krivega prevoda prisegla, in je naročilo, da mora kmet še enkrat prisesti po resnični in pravi prisezni obliki. To se je zgodilo. Dopisnik je z obžalovanjem konstatiral, kako se na tak način izpodkopa prepričanje o svetosti in važnosti prisega med priprostim ljudstvom; poudarjal je, kako se s takim postopanjem množi pravdoželjnost, kako se množe vsled tega krive prisage in kako se omajuje morala priprostega in olikanega ljudstva. Navedeni uradnik ni bil dejan radi tega v disciplinarno preiskavo; tudi ni bil premeščen; posluje še sedaj kot javnega obtožitelja namestnik na Spodnjem Štajerskem.

V drugem članku razpravljal je navedeni dopisnik slučaj, ki kaže, kako je drugi sodni funkcionar deval v uradnem spisu na Prokrustovo postelj zločin po § 63 k. z. (razžalitev Veličanstva) pa ne tako, da bi ga natezoval, ampak tako, da postane vsled tega krajši in manjši. Ta mož je potem pri advancementu preskočil več starejših kolegov in posluje sedaj kot drž. pravdnika substitut na Spodnjem Štajerskem.

Letos prinesel je „Slov. Narod“ pod zaglavjem „Sodne razmere v Ormožu“ zopet nekaj člankov, iz katerih je razvidno, kak agitator je c. kr. dežel. sodni svetnik Anton Liebisch v Mariboru in kako milostno in prizanesljivo postopa proti njemu grof Gleispach, ki ima na vse pritožbe lakonični odgovor: „O Vaši pritožbi se je potrebno ukrenilo“.

Kako pogubne posledice ima taka neutemeljena prizanesljivost napram gotovim nemškimi uradnikom, kaže sindikat na tožba nekega kmeta v Bratislovcih okraj Ptuj, zastopanega po dr. A. Brumenu v Ptuj, proti c. kr. avstrijski državi v roke c. kr. finančne prokurature v Gradcu, vložena dne 10. maja 1899 Cg II 1/99/I s koje se zahteva plačilo zneska po 132/49 s. p. od države.

Tožitelj pravi v tej tožbi sledeče:

Moja žena Ana Herga umrla je dne 1. januarja 1896 v Bratislovcih okraj Ptuj in je c. kr. okrajno sodišče v Ptuj poverilo zapuščinsko razpravo po njej c. kr. notarju g. Karlu Filaferro v Ptuj. Ta notar je vodil dotično razpravo dvakrat, namreč 2. aprila in 31. maja 1896, obadvakrat samo v nemškem jeziku, dasi razumevajo interesentje samo le slovenski jezik. Med premoženje vzela se je med drugimi tudi tirjatev Ane Herga proti Martin Jesihu v Sejanjih, v znesku 700 gld., katera pripade kot volilo (legatum debiti) dolžniku samemu. Zapuščinski zapisnik z

„Če ne utihnete z bedastim „po šestnajst“, vržem Vas takoj iz sobe,“ odgovorim.

To je bilo razvajanemu Š. preveč! Skoraj divji se zakadi proti meni in peneč se od jeze rjove: Vi! — Mene! — po šestnajst? — bomo videli — po šestnajst, kdo bo šel — po šestnajst; skozi vrata — po šestnajst!“

Z mladeniško naglostjo in trdno roko zgrabim visocega, širokoplečnega in pa okornega sitneža, ga zabrnem, porinem skozi duri in — zaropotal je po stopnicah. Spodaj pa je začel klicati:

„Fantje skup! Kostí treba polomiti, — po šestnajst.“

Natakarica mi je prišla povedat, kako je Š. prosil in obetal fantom v spodnji sobi pijače, in jih rotiti, naj ga vender maščujejo in polomijo kosti tujcu, Sokolu. Toda govoril je gluhim. Zaman je ponujal nagrado. Zasmehovan in osramočen je odnesel nepotolažen srd — po šestnajst.

Prijatelj Herman, zadovoljen z menoj, pa mi je rekel: „Zdaj pa pojdiva v cesarsko gostilno! V kazini bova našla najbrže večino onih gospodov, ki so zaradi jezikača pred časom odšli od tod!“

Res greva tja in ko vstopiva, po-

dne 31. maja 1896 trdi, da je Martin Jesih to priznal in da je bil zadovoljen, da se vsled tega zapuščinska razprava v tem smislu predloži v odobrenje in tudi konča. Dokaz temu so dotični zapuščinski akti c. kr. okrajnega sodišča v Ptuj, kojih pa ne morem niti v prepisu predložiti, ker se nahajajo, kakor bodem pozneje dokazal, pri c. kr. nadsodišču v Gradcu kot disciplinarne oblasti. Vsled te od c. kr. okrajne sodnije v Ptuj odobrene zapuščinske razprave zahteval se je od mene desetek tudi od tega volila po 700 gld. v iznosu po 35 gld. Jaz sem proti temu plačilnemu povelju vložil rekurz radi tega, ker legatar sam naj v prvi vrsti plača pristojbino od svojega volila, ne pa jaz kot prevzetnik zapuščine. Glasom odloka z dne 25. oktobra 1897 št. 20133 sub B je c. kr. finančno deželno ravnateljstvo v Gradcu mojemu rekurzu ustreglo ter izreklo, da so legatarji sami v smislu § 68 prist. zakona v prvi vrsti vezani, desetek od svojih legatov plačati. Med časom, ko je ta rekurz se reševal, moral sem pa jaz plačati desetek tudi glede volil, ker me je c. kr. glavni davkarski urad v Ptuj na podlagi plačilnega povelja sub A že rubil in ker je bila že mobilarna izvršilna prodaja razpisana. V pravdi, ki se je potem radi povračila tega desetka po 35 gld. med menoj in Martin Jesihom kot volilojemalcem pri c. kr. okrajni sodnji v Ormoži vnela, so se pa dovedle čudne, nevrjetne reči, na dan. Martin Jesih je namreč trdil, da Ani Herga ni bil ničesar dolžen, da volila ni nikdar prevzel in da v notarjevi pisarni, v kojoj je bil vesnici enkrat meseca maja l. 1896. radi tega prišel, ker ga je g. notar Karl Filaferro povabil, ni izrekel da je dolg v znesku po 700 gld. pripoznal, nego da je nasprotje tega trdil, da Ani Herga ni ničesar dolžen in da vsled tega tudi zapuščinskega zapisnika ne podpiše. V istini je ime Martin Jesih na imenovanem zapisniku samo podkrižano, dočim on, kakor je bagatelna pravda v Ormoži dokazala, zna pisati. V navedeni malotni pravdi je Martin Jesih po zapriseženi priči Mariji Kukovec dokazal, da je on pri napominani priliki v notarjevi pisarni izjavil, da Ani Herga ni ničesar dolžen in da noče ničesar „erbatí“. Dokaz temu so dotični bagatelni akti. Glasom razsodbe z dne 5. septembra 1898 Cb 23/98/11 sem jaz to pravdo zgubil, ker se je na obresti in na stroške skrčeni tožbeni zahtevek odklonil. Bil sem pa obsojen, da moram nasprotnikovemu zastopniku dr. Ivanu Omulecu v Ormožu plačati stroške branitve po 20 gld. 24 kr., kar sem glasom potrdila c. kr. pošte tudi že storil. Postavni nasledek izida te malotne pravde je pa tudi ta, da moram stroške lastnega zastopnika v tej pravdi plačati. Ti stroški so glasom sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ormoži z dne 10. marca 1899 Cb 23/98/9 odmerjeni na 89 gl. 30 kr., koji še niso vsi izplačani. Vse te stroške, kakor stroške mobilarne eksekucije radi desetka in mojih 6 potov v Ormož in v Ptuj, zakrivilo je protipostavno postopanje in poslovanje c. kr. notarja Karl Filaferro

zdravijo naju z burnim „živio Sokol!“ — zbrani znanci.

Dogodbo z draživcem so že vedeli. Le podrobnosti so hoteli še enkrat slišati. Vsi vprek so vprašali: kako je praska pričela? — kako se je razvijala? — in kak je bil končni tabló? —

Mej tem, ko je prijatelj Herman govoril in kazal, kako in kaj se je godilo med mano in prepirljivcem, se je meni napivalo in zahvaljevalo, da sem ukrotil strahovitega — „po šestnajst“.

Že drugi dan sem odšel.

Pozneje mi je pripovedovala neka gospica, da je nastala v Idriji cela legenda o junaku Sokolu, ki je kakor pero vzdignil orjaka Š. z roko, ter ga vrgel kakor snop po stopnicah. Pristavila je pa tudi, da se je izzivač poboljšal, ostal pa da je glede znane dogodbe silno občutljiv. Kdor ga je hotel žaliti ali zjeziti, ga je vprašal: „Kako je bilo s Sokolom?“

Zaradi doživele nezgode se prepirljivec baje nikdar ni potolažil. Bolj in bolj se je ogibal družbe. Utešila je iskal in našel — za svoje gorje in svojo žejo v steklenici, katero je kot zvesto tovaršico nosil vedno — dokler je ni spraznil zadnjikrat in morda izrekel še poslednjič osodepolne besede „po šestnajst“ in umrl.

kot zapuščinskega komisarja, v drugi vrsti pa tudi c. kr. okrajne sodnije v Ptuj kot zapuščinske oblasti, ker je ona zapuščinsko razpravo po Ani Herga, v kateri se je nahajala neresnična izjava Martina Jesiha o obstanku dolga po 700 gld., potrdila in s tem uradnim potrdilom pripravila v zmoto mene, mojega zastopnika dr. Anton Brumena in c. kr. pristojbinski urad, ki je desetek propisal in odmeril. Da je temu tako, dokažejo razlogi bagatelne razsodbe. V teh razlogih je namreč konstatirano — glej djanski stan — da je bil notar g. Karl Filaferro dvakrat zaslišan kot priča v teku malotne pravde o dogodkih pri zapuščinski razpravi, pa ni vedel nič povedati. Nadalje se v djanskem stanu te razsodbe ugotavlja, da je na zapisniku Martina Jesiha ime podkrižano, vendar je pa to storil notarski uradnik, ki je, kakor se vidi, vodil samostalno tisto zapuščinsko razpravo. S tem je konstatirano protipostavno poslovanje g. Karl Filaferro; kajti notarjevi uradniki smejo po § 117. notarskega reda samo pod vodstvom in nadzorstvom notarske posle opravljati. Druga neresnica, ki je v navedenem zapuščinskem zapisniku z dne 31. maja 1896 ugotovljena in pozneje od sodnije v Ptuj uradno potrjena, obstoi v tem, da se v zapisniku trdi, kakor da sem bil jaz dne 31. maja 1896 sočasno navzoč z Martin Jesihom v notarjevi pisarni pri razpravi. V razlogih malotne sodbe je ugotovljeno, da jaz nisem bil nikdar skupaj navzoč z Martinom Jesihom v notarjevi pisarni. Skušal sem najprej administrativnim potom svojo škodo povrnjeno dobiti. Naznanil sem celo zadevo vis. c. kr. justičnemu ministrstvu z vlogo, koje koncept bodem pri razpravi predložil. Na to vlogo nisem dobil nobenega odgovora; pač pa sem bil glasom poziva sub F. zaslišan po naročilu c. kr. predsedništva c. kr. nadsodišča v Gradcu v disciplinarnih zadevah. Proti komu je disciplinarna preiskava ali poizvedba naperjena, se iz priloge F. ne razvidi. Moje prizadevanje o uspehu disciplinarnega postopanja kaj izvedeti, ostalo je brezuspešno. Dokaz temu priloga G., koja je tudi ostala dosedaj brez ugodnega odgovora. Disciplinarno postopanje zna še se tako dolgo zavlačevati, da med tem moja odškodninska terjatev, katero smem v smislu § 1. postave z dne 12. julija 1872 št. 112 drž. zak. od države povrnjeno zahtevati, po § 1489 obč. drž. zak. zastara. Primoran sem toraj pot tožbe v smislu te postave in v smislu § 600. in sl. u. c. r. proti c. kr. državi nastopiti. Mojo odškodnino specifikiram na sledeči način: a) stroški mobilarne eksekucije radi desetka 1 gld. 85 kr., sramoto in nepriliko, ki mi je ta krivična eksekucija napravila, ne morem itak upoštevati; b) stroški g. dr. I. Omuleca plačani glasom priloge 18. septembra 1898 20 gld. 24 kr., s 5% obresti od dneva plačila t. j. od 18/9. 1898. c) stroški dr. Anton Brumena, odmerjeni na 89 gld. 30 kr.; d) moji številni nepotrebni poti v Ormož k tem razpravam, v Ptuj k dvakratnemu zaslišanju g. Karl Filaferro in jeden pot v Veliko Nedeljo, ko sem odposlal denar s pošto na g. dr. I. Omuleca v Ormož s poštnino vred vsak pot 1 gld. 50 kr. 9 gld. 10 kr.; e) stroški rekurza proti krivičnemu desetku 12 gld. s 5% obresti od 5/1. 1898 skupaj torej 132 gld. 49 kr. Predlagam konečno po svojem s pooblastilom sub H. izkazanem zastopniku dr. Ant. Brumnu: aa) razpis ustne razprave v smislu § 600. in sled. novega civilnega reda; bb) priskrbljenje zgoraj ad 1. in 2. navedenih uradnih aktov k ustnej razpravi in poziv prič Martina Jesiha in Marije Kukovec; cc) Konečno razsodbo sledeče vsebine: Tožena c. kr. država dolžna je meni odškodnino v znesku po 132 gld. 49 kr. s 5% obresti glede zneska po 20 gld. 24 kr. od 18. sept. 1898, glede zneska po 89 gld. 30 kr. od 10. marca 1899, glede zneska po 12 gld. od 5. jan. 1898 in glede zneska po 10 gld. 95 kr. od dneva dostavljenе tožbe, kakor tudi vse tožbene stroške v 14 dneh v ogib izvršbe plačati.

Konstatovati se mora, da je c. kr. notar Karol Filaferro v Ptuj tisti mož, ki je bil pred nekaterimi leti kandidat za ptujskega župana. Takratni c. kr. okrajni glavar je pa naravnost povedal, da zbok njegovega prusofilskega mišljenja ta izvolitev ne bode dobila najvišjega potrjenja. Vsled tega so Ptujčani tudi drugega župana izvolili. Konstatovati se pa mora nadalje,

da škode ni povzročil le gosp. notar s protipostavnim uradovanjem, ampak tudi referent pri sodišču, g. Guido Visonti, sedaj sodni predstojnik v Marenbergu, znan iz neke pravde radi ormoških razmer in takrat, ni c. kr. sodnik v Ptuj, g. dr. Ignac Pevetz, sedaj c. kr. deželne sodnije svetnik v Marenbergu. Ta dva sta morala, kakor bi se pri javni razpravi o sindikatni tožbi v Gradcu dokazalo, znati iz drugih slučajev, kako nepostavno posluje imenovani c. kr. notar. Onadva nista ničesar storila, da bi ta nedostatek odpravila, čeravno bi to bila lahko storila in celo glasom njune uradne prisage storiti morala. Pripomniti se mora, da sta ta dva funkcionarja strogo postopala proti slovenskim odvetnikom, in da sta sem in tje njihove rekurse smatrala za uradno žaljenje. O tem še menda svojedobno več, ker drugače dopis preveč obširen postane. Sedaj pa pridejo na vrsto zanimivosti tega sindikatnega procesa:

Prva zanimivost: rešitev te sindikatne tožbe se je neprimerno zavlačevala. Tajne zakulisne moči so delale in naenkrat dobi odvetnik oziroma zastopnik tožitelja celo vsoto doposlano od c. kr. finančne prokurature v Gradcu s pripomnjo, da je justično ministrstvo zaukazalo tožitelju vse zneske plačati.

Druga zanimivost: Ta znesek je tožitelj prej dobil v roke, nego sklep o rešitvi sindikatne tožbe. Vse je šlo „mit Dampf“ ali prav za „prov“, im kurzen Wege“.

Seveda je tožitelj tožbo koj umaknil, ker je c. kr. finančna prokuratura to zahtevala in izrekla, da bode tudi stroške te sindikatne tožbe poslala, kakor hitro bodo odmerjeni.

Tretja zanimivost: Gospod gro Gleispach zbal se je očitne razprave in radi tega hitro posegnil ne v svoj žep, ampak v državno blagajno in po c. kr. justičnem ministrstvu pustil povrniti vso škodo tožitelju.

To je stavil iz dvojnih razlogov in sicer 1, z ozirom na imenovano trojico, katerej ni hotel nič žalega storiti in katero je hotel kolikor mogoče ohraniti in ohraniti pred neprijetnimi rekriminacijami. To se razvidi iz tega, da postava dovoljuje v sindikatnih slučajih tožiti ne samo državo, ampak tudi dotične uradnike. Grof Gleispach pa ni dal dovoljenja, da bi zastopnik tožitelja pogledal v akt in se prepričal, kdo je kriv škode tožitelja. Vprašati se mora vsakdo: Kako pa pride država kot juridična oseba do tega, da povračuje škodo, katero zakrivi krivično postopanje njenih uradnikov? Ali je to enakost pred zakonom?

Zgoraj navedeni sindikatni slučaj kaže, kako nepravilno je našemu kmetu očitati izredno pravdo — in prepiroželjnost. Kdo je zakrivil leta in leta tekočo pravdo med sorodniki? Kdo je zakrivil jezo in sovraštvo med sorodnimi obitelji? Nikdo drugi nego malomarni uradniki.

Radi tega je potrebno, da, ker se naši poslanci itak za take reči ne brigajo, naša javnost, naše časopisje povzdigne svoj glas Dajte nam uradnikov, ki razumejo naš jezik, ki so naših gor listi, ki poznajo naše razmere in navade.

Potem bode kmalo izginila tista grda lastnost prepiroželjnosti in toževanja, ki se slovenskemu kmetu tolikokrat in ne vedno po pravici očita; država pa bode tudi na boljsem, ker manj posla zahteva manj uradnikov in manj plače.

Nekaj o nameravani lesni zadrugi.

Spisal J. L.

Naši slovenski trgovci z lesom so, kakor je znano, navezani večinoma le na Trst in na Reko, kamor zamorejo oddajati svoje lesne produkte. Misel, razširiti našo lesno trgovino tudi preko morja, je tedaj vsekako uvaževanja vredna, ker mora vsak narod, ki hoče živeti in napredovati, gledati na to, da se tudi v trgovini osamosvoji; vredna je pa misel tudi uvaževanja radi tega, ker je gola istina, kar je g. A. Žnidaršič v svojem članku v štev. 141. „Slovenskega Naroda“ povdarjal, da so slovenski trgovci izročeni šikanam tržaških lesnih prekopovalcev, kajti tržaški trg je v tem oziru skrajno nesoliden.

Dalje v prilogi.

Predno se pa taka zadruga osnuje, treba je, da se pojmi jasno, treba je, da stvar dobro premislimo in da se ne prenaprimo. Napraviti si moramo načrt, kaj naj s zadrugo dosežemo, in ko smo v tem jedini, treba je misliti šele, na kaki podlagi naj se zadruga osnuje, kako bodi njeno delovanje. Pri vsem tem je pa vseh odvisen le od pravega vodstva, kajti na čelu takega podjetja stoji vseskozi zaupanja vredna, praktično v lesni trgovini izobražena oseba. In takega moža dobiti bode pač težavno.

Z gosp. Žnidaršičem se vsekako strinjamo, naj se osnuje zadruga, osnuje naj se na podlagi zadrugne postave iz l. 1873., ali pa naj se zasnjuje delniška družba. Vprašanje je le, ali bodi eventualna zadruga z omejenim poroštvom ali neomejenim. To vprašanje rešiti je stvar osnovnega shoda lesnih trgovcev; mi se hočemo danes le baviti z obsegom, katerega narekuje zadrugi gosp. Žnidaršič v svojem članku.

Zadružniki bi morali vplačati zadrugne deleže po 100 gold., vrhu tega še gotovi znesek kot pristopnino jedenkrat za vselej, ne more se jih pa nikakor siliti, da bi se pri prodaji svojega lesa izključno zadrugi posluževali. Vezati se nobeden zadružnik ne bo hotel, ker se mu lahko izven zadruge ugodna prilika nudi, skleniti kupčijo, recimo s svojimi dosedanjimi kupovalci. Tudi ne bi smela imeti zadruga namena komisionalne forme, še manj pa, da bi zadruga oskrbovala v Trstu stalno skladišče lesa za svoje zadružnike. Tako skladišče bi povzročilo mnogo stroškov s prekladanjem in sortiranjem blaga, za kar bi bilo treba mnogo osebja, vrhu tega bi pa pri znanih visokih tržaskih najemnikih bil tak prostor jako drag. Še manje pa kaže zasnovati podružnična skladišča na večjih postajah. Le te ne bi stroškov prav nič zmanjšale, nasprotno stroški bi bili še večji, vsekakor pa višji, kakor bi bili oni za prevažanje lesa iz centralnega skladišča v Trstu k morju, katere hoče gospod člankar s podružničnimi skladišči prihraniti.

Saj je treba tudi pri podružničnih skladiščih nadzorstva, tem večjega, ako bi bilo blago takoj namenjeno iz železničnega vagona v Trstu na ladijo. Pa tudi sploh se ne moremo ogreti za skladišča, katerih ni mogoče brez velikega kapitala otvoriti, in katera bi bila po našem mnenju kaj kmalu založena, čemur posledica bi bil končno polom zadruga. Ako otvori zadruga skladišče, se je bati, da bi zadružniki, ki denar rabijo, kaj pridno pošiljali svoje blago v skladišče v Trst. Zadruga preskrbovati bi mogla po mnenju g. Žnidaršiča takim svojim članom denarja, če prav samo do dvetretjinske vrednosti oddanega blaga in posledica tega bi bila, da zabrede zadruga prej ali slej v dolgove. Pri tem ni prezreti, da imamo računati na prekomorskih trgih s tujo konkurenco, v prvi vrsti z ameriško. Lahko se tedaj pripeti, da kupčija opeša, in da mora naposled zadruga konkurs napovedati, ali pa se prostovoljno raziti. In kdo bi kupil v takem slučaju les, ki se nahaja v skladišču? Kupili ga bodo prav po slepi ceni tisti prekupovalci lesa v Trstu, katerih se hočemo sedaj otestiti. Na ta način bi prišli zadružniki ne le ob svoje zadrugne deleže, marveč plačati bi morali še po kakovosti njih porošstva eventualno izgubo. Snovanje zadruga in tedaj soditi preveč idealno, tem manje pa preoptimistično.

Kaka bodi tedaj zadruga ali delniška družba? Ista bodi posredovalnica kupčije domačih slovenskih trgovcev s prekomorskimi kupci. V to svrhu zadostuje pisarna v Trstu, ki imej početkom nalog, študirati položaj le na onih prekomorskih trgih, ki so nam bližnji, in kjer je upati, da se naši produkti razpečajo kakor n. pr. Italija, Grčija pa Aleksandrija. Vodstvo zadruga bi imelo poizvedovati o zanesljivih prekomorskih firmah in o njih soliditeti potom informacijskih institutov. Početkom bi se znalo dobiti v dotičnih prekomorskih trgih tudi agente, sensale, o katerih identiteti in zanesljivosti bi se moglo vodstvo istotako popred poučiti. S tako zadobljenim materialom bi začelo šele posredovanje zadruga.

Denarna sredstva zadruga bi bila vplačani deleži ali delnice pristopnine in vsak zadružnik, ki bi sklenil prekomorsko kupčijo, naj bi vplačal v zadružni fond od

fakturiranega zneska recimo 5%, (kasneje lahko manj) provizije. Zadružni fond naj bi se nabiral do gotovega zneska, ki naj bi služil investicijam, namenjenim za razširjenje delokroga zadruga sčasoma tudi za eventualno potrebna skladišča in pa za pokritje zgub. Mogla bi biti tedaj dva rezervna fonda, splošni in specialni.

Gotovina, kolikor je vstaja po pokritju stroškov, naj bi se plodonosno naložila, in tako bi se polagoma ustvaril fond pomnožen s kreditom zadruga, iz katerega bi se sčasoma dajala tudi posojila zadružnikom proti poroštvu. Na ta način bi bil tudi zasnovan bančni ali posojilniški oddelek zadruga. Pošiljatve izdelkov v Trst vršiti bi se morale samo na naslov zadruga, in zadruga bi šele od tu naprej les oddajala. S tem bi bila varovana tajnost ob enem pa tudi osigurnost obstanka zadruga, ker ne bi mogel nihče zadružnikov direktno prekomorskih kupčij sklepati. Seveda mora biti vodstvo zadruga pod nadzorništvom, ki bi se volilo izmed zadružnikov v smislu bodočih zadružnih pravil. Pravila imajo tudi določiti, iz koliko členov naj obstoji vodstvo, njega delokrog i. t. d., kar pa je vse stvar pripravljalnega odbora, ki ima itak v presojo prvemu občnemu zboru izdelana pravila predložiti. Ideja je pa, kakor početkom omenjeno, le tedaj izpeljiva, ako bode zadrugi načeloval v trgovini z lesom vsestransko obražen mož s širokim obzorjem in pa praktično vsposobljen. Želeli je, da se to vprašanje posreči rešiti, s čemur bi bil temelj zadrugi položen.

To bi bili tedaj naši nasveti, katere bode še kolikor toliko popolniti, ker je vender pričakovati, da bode na jutrišnjem shodu še marsikateri navzočih lesnih trgovcev kak praktični nasvet stavil. Jedro ustvariti in ga z onim, kar je bilo dobrega od jedne in druge strani nasvetovano popolniti, to bodi naloga jutrišnjega shoda in da se to v polni meri posreči, v to pomozi Bog!

Natečaj.

Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika razpisuje dvoje častnih nagrad po

600 in 400 kron

za najboljši načrt Prešernovega spomenika. V presojo — za katero se bode izbrala posebna komisija, katere členi se priobčijo po časnikih najkasneje do 1. dne decembra t. l. — pridejo le načrti umetnikov in arhitektov slovenske narodnosti.

Stroški spomenika ne smejo presegati svote 20.000 gld.; prednost pa se bode dajala načrtom, ki ob sicer enakovredni umetniški dispoziciji omogočijo postavljenje spomenika z manjšo svoto, vendar pa ne izpod 15.000 gld.

Za postavljenje spomenika misli se na troje prostorov v Ljubljani:

1. na levi strani mestne hiše na Mestnem trgu,
2. v novem parku ob Bleivsejovi cesti,
3. na Kongresnem trgu pred novim deželnim dvorcem; gospodom projektantom pa se prepušča odločiti se za jeden ali drugi teh prostorov, kar naj seveda pri uposlavljeni načrtov točno označijo.

Načrtom, ki naj se zaznamujejo s čifro, je priložiti tudi proračune stroškov; ime projektantovo pa bodi naznanjeno v zapečatenem pismu, na čegar zavitek naj se isto tako zapiše čifra.

Natečajni rok določa se do

20. dne decembra t. l.

in se na kasneje došle načrte od bode oziralo.

Načrta, katerima bosta prisojeni častni nagradi, postaneta last odbora za postavljenje Prešernovega spomenika.

V Ljubljani, dne 1. julija 1899.

Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika:

Iv. Hribar,
t. č. predsednik.

F. Trdina,
t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. julija.

— Ključ k razumevanju klerikalne taktike. Ko so klerikalci razglasili svojo impertinentno, vse poslance narodne stranke šalečo izjavo, s katero so odklonili udeležbo pri nameravanem shodu vseh slovenskih

državnih in deželnih poslancev, ki naj bi bil protestoval proti binkoštnemu programu nemških strank, izrekli smo takoj domnevanje, da tiče vzroki temu postopanju globlje, in da je najbrž klerikalcem na tem, da sploh preprečijo vsako izjavo proti nemškemu programu, dasi hočejo Nemci s tem programom zadaviti vse zunajkranjsko slovenstvo, in tudi kranjske Slovence potisniti pod nemški podplat. In sedaj se je pokazalo, da je bilo to naše domnevanje opravičeno in utemeljeno, da so naši klerikalci s svojo izjavo v resnici imeli namen, onemogočiti skupen protest legitimiranih zastopnikov slovenskega naroda proti rabeljskemu programu nemških strank. Na drugem mestu prijavljamo vsebino članka, katerega je bržčas spisal dr. Ebenhoch, in v katerem je povedano, da je nemška klerikalna stranka izposlovala, da se proti nemškemu programu ni postavil narodnostni program desnice. Nemški klerikalci hočejo, naj bi se desnica pogajala z nemško opozicijo na podlagi binkoštnega programa, kar pa lahko storé Čehi, nikdar in nikoli pa Slovenci in Hrvatji. Ta Ebenhochov članek naj razkriva prave nagibe, iz katerih so naši klerikalci preprečili nameravani protest proti binkoštnemu programu nemških obstrukcionistov, ta članek kaže, da so naši klerikalci v istini postopali izdajalsko.

— Značilno postopanje. Iz Logateca se nam piše: Dobili smo končno po 9 mesečnem čakaniju notarja, kakoršnega nismo — zaslužili in tudi ne v sanjah pričakovali. Naš okraj je čisto slovenski, in ne vemo zakaj ravno nas justična uprava s škorpjoni v podobi nemških notarjev biča in muči. Komaj, da smo se jednega nemškega nacionalca v osebi prejšnjega notarja Thurna, ki je celo pismene zalepke v pruskih barvah rabil, iznebili, pošlje nam gospod minister Ruber zopet nemškega notarja, nemškega rodu, nemškega mišljenja, toda brez potrebnega znanja slovenskega jezika. Stvar ima tako podobo, da moramo nehoti sklepati, da je g. minister naš slovenski okraj kot nemško posest smatral in se predznim zahtevam nemških nacionalcev uklonil. Seveda polhlevni želj in prošnji, ki so se mu v tej zadevi od vseh strani izražale, ni smel uvaževati; kajti pri nas na Kranjskem ne sme se nemških nacionalcev žaliti. Slovenci so pa itak potrpežljivi in morajo molčati. Presenečeni pa smo bili, kako smo ravnokar izvedeli, kako da spoštuje novi naš notar naš slovenski jezik. Notarska zbornica je poslala gosp. Galetu nemški dekret graškega nadsodišča s slovenskim dopisom. To je pač naravno, kajti pri notarski zbornici je poslovni jezik slovenski. Kaj pa je storil novoimenovani notar Gale? Oblastno je zavrnil dopis zbornice in ni hotel sprejeti svojega dekreta in svojih prilog ter zahteval, da se mu mora dati nemška rešitev, ker drugače je ne sprejme. Radovedni smo, bo li g. Gale tudi nastop službe v slovenskem logaškem okraju odklonil? — Kolikor moremo mi o stvari soditi je s tem g. Gale dokazal, da slovenskega jezika in v istem spisanega dopisa notarske zbornice ne razume, kar mu radi verjamemo, ali pa da naš materni slovenski jezik tako hudo črti, da niti slovenskega odloka sprejeti ne bo! Tistim, ki so pomagali g. Galetu napraviti notarjem za naš slovenski okraj, bodi povedano, da se zelo motijo, če mislijo, da bomo mi trpeli, da g. notar Gale naš jezik na tak način prezira in zatira. Nam je pa gosp. notar s tem svojim činom jasno dokazal, kakšne krvi in kakšnega duha da je, in mi vemo, kako imamo nasproti njemu postopati.

— Nadučiteljsko mesto v Šmartnem pod Šmarno goro. Iz učiteljskih krogov se nam piše: To mesto je sedaj razpisano; Za to mesto bo prosil sedanji šmartinski nadučitelj g. Rojina sam. Prosimo torej vse gospode tovariše, ki so namenjeni v Šmartno prositi, da tega ne store in svoje prošnje, če so jih že oddali, umaknejo. Prepričani smo, da se to sigurno zgodi, ker s tem pokazemo, da smo, kjer se gre za naše pravice, častin korist, vsi za enega in eden za vse. Krivica, katere se je zgodila našemu tovarišu na željo bora župnika, se mora na vsak način poravnati, če imajo gg. udje sl. dež. šolskega sveta le količjak čuta pravičnosti

v sebi, o čemur tudi ne dvomimo. Poravnati pa se da le s tem, da se podeli to mesto zopet g. nadučitelju Rojini nazaj. Gospodom tovarišem, ki so nameravali za to mesto prositi, prav odkritosrčno povemo, naj bodo veseli, da tega niso storili, kajti nihče izmed njih, in če tudi je sam angelj, ne bi mogel s tem prepirljivim in hudodelnim župnikom Trčkom izhajati in živeti v miru in sporazumljenju. Po preteku kakih treh mesecev sta si gotovo v laseh in se gledata kakor pes in mačka. Visoki deželni šolski svet stori tu najlepše, če pusti g. Rojino, ki se je teh prežalostnih razmer že deloma privadil, na sedanjem mestu, kajti s tem obvaruje učiteljstvo nove žrtve. V Šmartnem so služili v času Trčkovega župnikovanja vsega spoštovanja vredni, nad vse mirni in obče priljubljeni učitelj g. Črnagoj, potem g. Jaklič in sedaj g. Rojina, a ni eden izmed teh ni odšel, da bi se ne bil s tem zlobnim župnikom sprl. In takemu, ves učiteljski stan zasramujočemu človeku, ki nima družega dela, nego netiti mej ljudstvom in učiteljstvom prepir in greniti učitelju že itak ne preveselo življenje, naj se umakne obče spoštovani in povse priljubljeni učitelj, ki posveti vse svoje proste ure umni čebeloreji, in uredbi šolskega vrta, da s tem kolikor mogoče koristi endotnemu prebivalstvu? Ne, to ne sme biti, to ni pravično, zoper ta ukrep mora protestirati vsak pravičen človek in v prvi vrsti pa mi učitelji sami in naši ter naše šole prijatelji. Da smo pa v tem povsem edini in to edinost tudi faktično pokažemo, pozovemo še enkrat vse gospode tovariše, da nikdo ne prosi v Šmartno, in kdor je že prošnjo vložil, naj jo zahteva nazaj. S tem damo slavnemu deželnemu šolskemu svetu priliko, da popravi storjeno napako. Če bi se pa vendarle nahajal mej nami kak mlačnež, ki bi se ne ravnal po tem pozivu, bodo učitelji vedeli izvajati proti njemu vse posledice.

— Učiteljstvo in kurat Koblar. „Učiteljski Tovariš“ je priobčil v današnji številki naslednji dve notici: Et meminisse juvat: Gosp. Koblar, ki bi danes najrajši vtopil vsakega naprednega učitelja v žlici vode, je govoril ob priliki VIII. glavne skupščine „Zaveze“ v Opatiji o učiteljstvu nekako takole: „V ljubljanskem muzeju sem našel listino, v kateri je zapisano, da je bila starodavna Liburnija z danes tako slavno Opatijo združena s Kranjsko. Združeni smo bili torej že nekdaj; danes smo sicer ločeni po kronovini, a združeni smo po duhu. Danes ste se združili v medsebojno delo slovenski in istrskohrvatski učitelji. Z veseljem sem prišel med Vas, častita gospoda, da Vas pozdravim in navdušim za narodno delo. Na Vas se naslanja narod pri nas, posebno pa potrebuje Vaše opore v teh krajih. Vsakdo, kdor pozna Vaše delo in zasluge za probujo naroda, mora Vas spoštovati in čislati! Čislam in spoštujem Vas tudi jaz, zato sem prišel med Vas“. Od takrat bodo minula kmalu tri leta. Slovensko učiteljstvo je ostalo v svojih nazorih in prepričanju tako, kakor je bilo; izpremenil je pa svoje prepričanje gosp. Koblar ter bije vsled tega z napadi na učiteljski stan najbolj samega sebe po zobeh. Slovensko učiteljstvo je ohranilo še vedno svoje narodno srce, pri g. Koblarju smo pa zasledili mesto tistega srca, ki se je pred nedavnim časom navduševalo za napredno učiteljstvo, „natlačen meh“ z jezo, sovraštvom in raznovrstnimi drugimi strastmi napram „liberalnim“ učiteljem. — Pons asinorum: G. Koblar ima ali zelo slab spomin, ali pa misli, da smo učitelji res taki „duševni revčki“, če meni, da smo že pozabili, kako se je navduševal in zanimal še pred tremi leti za tiste „liberalne“ učitelje, ki so mu danes hud trn v peti. Temu „liberalizmu“ je g. Koblar večkrat kumoval. To dejstvo podkrepljajo prav dobro te-le značilne besede, ki jih je pisal g. Koblar „liberalnemu“ slovenskemu učitelju. Evo jih doslovno: „Danes sem čital v „Slovencu“ ostudni napad na slovensko učiteljstvo. Pons asinorum!! No, kaj tako nesramnega tudi v tukajšnjih židovskih časnikih ne najdem. Bodete pač vsi učitelji pokazali škofovskim slugam, da zna dolgoušec tudi krepko — broniti nazaj! Solidaren protest vsega učiteljstva bi bil na mestu!“ — Tako je pisal g. Koblar naprednemu učitelju dne 22. vinotoka 1896. leta z Dunaja. Danes se pa navdušuje onkraj „mostu za osle“ v

družbi očeta izzivajočega članka „Pons asinorum“ za učitelja cerkovnika v Böniggu! Če se torej slovenski učitelji branimo z vsemi silami nekdanje meznarske dobe, s tem pokažemo le — po Vašem nauku, č. g. Koblar — da zna dolgoušec tudi breniti nazaj! In če tu in tam tudi Vas nekoliko obrca, ne štejte mu tega v zlo, ampak voljno trpite, se potrkajte na prsi ter priznajte skesano: mea culpa! — Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce!

— **Deželni zbor goriški pred — krizo.** „Corriere“ je naznanil, da so brezuspešno zaključena pogajanja med zastopniki slovenskih in italijanskih poslancev. „Corr.“ pravi tudi, da na italijanski strani sploh niso resno sprejeli ponudbe od slovenske strani, da bi se začeli iznova pogajati, češ, da Slovenci so se hoteli pokazati s tem korakom le angelje miru, ko so v resnici ravno narobe. Priobčil je dalje pismo poslanca Dottorija na deželnega glavarja, v katerem mu naznanja, zakaj so pogajanja zaključena brez uspeha. Poslanec Dottori pravi, da Italijani so soglasno odklonili zahteve Slovencev, posebno pa: zahtevo, naj pridejo v zbornici na dnevni red le taki predlogi, o katerih sta se že poprej zjediniili obe stranki — oziroma naj bi se deželni glavar odpovedal pravici glasovanja. (— To pomeni: Slovenci naj pridejo v zbor, naj stavljajo predlogov kolikor jim ljubo, mi Italijani lahko vse odklonimo, dočim bodo sprejeti vsi italijanski predlogi z glasom deželnega glavarja —); zahtevo, da bi Slovenci dovolili, razpravljati načrt zakona o najemninem krajcarju le tedaj, ako se mestna občina zaveže, ugodno rešiti vprašanje o slovenski ljudski šoli in odpraviti mestne mitnice; zahtevo Slovencev, naj bi dežela prispevala za deželni šolski zalog 150.000 gld., to je 71 % učiteljskih plač, namesto 104.000, katere so Italijani že privolili; in prispevek 10 % za razne ceste in uravnavo Soče. — In ko še omeni manjše točke, ki so dale povod italijanski nejevolji, pravi, da jih je jako razdražil odpor proti miglaju z italijanske strani, naj bi se na primeren način odpomoglo težavam, ki nastajajo vsled tega, da se govore v odsekih in zbornici — razni jeziki. (Hoteli bi namreč, da bi se sproti prevajalo, kar bi govorili Slovenci; nasprotno pa ne!) Z ozirom na vse to so Italijani spoznali, da Slovincem ni resno do miru v deželi, marveč da bi radi le izkoristili italijansko popustljivost in bi napravili tako zopet stopnjo više na lestvi svojega programa na škodo italijanskega „primata“, kateri pa bodo branili do zadnje kapljice krvi. — Italijanom gre torej edino za — „primat“ v deželi, Slovenci pa zahtevajo enakost obeh narodov! Naravno, ako gredo njih pota narazen.

— **Nemški nacionallec Hugon Moro učitelj slovske mladine v Gorici.** Sklep deželnega šolskega sveta, spraviti zloglasnega zasramovalca slovenske mladine, H. Morota, na tukajšnjo pripravnico, je presenetil vse narodne kroge na Goriškem. Postopanje deželnega šolskega sveta je toliko značilnejše, ker je za omenjeno službo kompetiral tudi nadučitelj, znan slovenski pisatelj, rodom Goričan, ki zna deželne jezike na Primorskem, ima izpit za nemške šole in je vrhu tega tudi muzikalen. Toda prednost je dobil Moro, dasi je znano, da bode moral par mesecev govoriti z otroki le slovenski, šele potem preide k nemškemu učnemu jeziku. A kako bode Moro govoril slovenski, ko ne zna? In kako bode po I. in II. nemški slovnici prestavljal iz nemščine na slovenščino? Hic Rhodus, hic salta! Zakaj nista protestovala proti tej nameri deželnega šolskega sveta slovenska uda gg. kanonik dr. Sedej in vitez Klodič?

— **„Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“** je z današnjim dnem otvorila svojo pisarno. Ta se nahaja v Schellenburgovih ulicah št. 1. (v Souvanovi hiši) in je dal dotični lokal kakor smo že javili trgovcu g. Ivan Gorup brezplačno na razpolaganje. Za sedaj so uradne ure od pol 5. do pol 7. ure popoldne.

— **Novo justično poslopje.** Včeraj je potekel rok za vlaganje ofertov za zgradbo te palače. Posebno veseli so tega razni ljubljanski obrtniki, kateri upajo, da dobe dela in s tem zaslužka. Povedati pa jim moramo, da njihova upanja niso utemeljena tako, kakor morda mislijo, zakaj med raznimi ponudniki, se nahaja tudi židovski podjetnik z Ogerskega, kateri je

trdno prepričan, da prekosi vse druge tekme in da dobi vso stavbo. Nam se to zdi sicer neverjetno, ker po naši sodbi bi vender inozemci ne smeli dobivati javnih del pri nas, ali nemogoče tudi to ni!

— **„Bralec“ ali „bravec“?** G. prof. Ilešič je prejel nastopno izjavo: „Jezik očistite peg, opilite gladko mu rujo!“ pa ne s § 11. in 410. „Slovenskega pravopisa“. Udani Vam Apih. V Celovcu, dne 30. rožnika 1899.

— **Lepi dobički.** Ne verjamemo, da se nahaja v celi Evropi podjetje, ki bi občinstvo na tak način izkoriščalo, kakor ljubljanska plinarna. Svoj čas je računala plin po 21 kr., potem menda po 17 kr., sedaj ga pa računa po 14 kr., seveda šele od tedaj, kar ima v elektrarni konkurenco. Kako pretirana je tudi ta cena, se vidi iz tega, da bo dunajska občina računala plin po 9½ kr., in da bo imela pri njem še vedno znaten dobiček. Po isti ceni je plin tudi drugod: v Pragi po 9½, v Koloniji in v Berlinu po 9½, v Hamburgu po 108 in v Frankobrodu po 94 kr., tako drag kakor pri nas ni nikjer.

— **Št. Jakobsko-Trnovska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** priredi, kakor smo že poročali, jutri, dne 2. julija veliko vrtno veselico v restavraciji pri Lloyd. Opozarjamo še enkrat slavno narodno občinstvo na veselico te prekoristne družbe, in smo uverjeni, da se bode isto množestveno odzvalo odbovemu povabilu.

— **Komična predavanja** bo imel v torek, ob 1½9. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ hrvatski komik in člen zagrebškega gledališča, g. Žiga Varjačić. Sodelovali bodo tudi hrvatski tamburaši. Gospod Varjačić je priredil taka predavanja doslej že tri z velikim uspehom, v Kranju, Novem mestu, v Kamniku in drugod.

— **Izlet kegljačke zaveze „Edinost“.** Piše se nam: Zvesta svojemu tradicionalnemu programu napravila je „Edinost“ tudi letos svoj društveni izlet. To pot veljal je jako prijazni vasi Beljčam, ležeči v bližini rojstnega doma Fr. Prešernovega. Po zajutruku pri gosp. Hauptmanu v Lescah odkorakali so izletniki proti Begunjam na hrib sv. Petra, od tod pa podali so se po vabilu g. veletržca Fr. Kollmana na njegovo krasno letovišče, kjer so bili sprejeti z izredno gostoljubnostjo, ki diči znanega mecena. Obed združil je nad 30 členov in prijateljev „Zaveze“ v dobro znani gostilni g. Mihela, ki je poskrbel za izvrstno jed in pijačo. Med napitnicami zborovimi in petjem „Ilirije“ razvila se je živahna zabava, v katero je, žal, prerano posegel kruti aranžer, kličeč: „Pozor na vlak!“ Po končno na krasnem vrtu g. Avseneka v Begunjah zavžiti izborni „kolofoniji“, pristnem dolencu, podali so se izletniki proti domu, prebudi divši se drugo jutro s zavestjo, da je bil sinoč en lep večer!

— **Morska kopelj v Gradežu.** Kakor znano, dovolil je obč. svet ljubljanski tudi letos 300 gld. v ta namen, da se primernemu številu v Ljubljano pristojnih otrok omogoči zdravljenje v morski kopelji v Gradežu. Iz omenjenega zneska dovolil je mestni magistrat podpore po 50 gld. šestem rim proslcem. V enak namen dovolil je deželni odbor kranjski podpore za 11, kranjska hranilnica pa za 6 otrok, slednja za otroke, ki se zdravijo v tukajšnji otroški bolnici. Vseh 23 otrok odpeljalo se je danes s spremstvom v Gradež, kjer ostanejo petdeset dni. Kopelji v Gradežu so izvrstno sredstvo proti škrofulozi in je torej upati, da se ti otroci zdravi povrnejo zopet domov.

— **Konsumno društvo v Dobu.** Iz „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ čujemo, da dobsko konsumno društvo, pri katerem pa nimajo opravka duhovniške roke, jako pridno toči vino in žganje, dasi nima koncesije. Samo žganja je iztočilo že nad 80 veder. „Trgovsko in obrtno društvo“ bo storilo na pristojnem mestu primerne korake, da se ta nedostatek odpravi.

— **Vodovod v Cerknici.** Iz Cerknice se nam piše: Pred nekaj leti se je tukaj jako mnogo govorilo, da dobimo v kratkem času vodovod, katerega, kakor je bilo celo od merodajne strani v deželnem zboru pripoznano, tako nujno potrebujemo, kakor ne kmalu v kakem kraju. Zdaj vlada pa grobna tišina, in živa duša se ne zmeni za vodovod. Kaj je temu vzrok? Mari se čaka, da bo zadnja vas na Kranjskem preskrbljena z vodo prej, kakor znameniti trg

Cerknica s svojimi 1600 prebivalci, ali pa se čaka, da se porabi ves za melioracije na Kranjskem določeni državni prispevek, kar se zgodi v 2 ali 3 letih, ali kaj je vzrok da tržko starešinstvo tako trdno spi in da ga noben opomin ne vzbudi? Načelnik tega odbora, gosp. Josip Milavec naj se malo spominja, kaj je obljubil, ko se je sodišče v Cerknici ustanovilo in naj ne čaka da ga bodo trdo za besedo prijeli. Koliko škode trpi kraj vsled pomanjkanja pitne vode! Ni vojakov, ni tujcev, in še tisti, katere je usoda sem zanesla, godrnjajo o nebriznosti onih, ki bi lahko temu opomogli, pa radi komoditete nič ne storijo. Upamo, da ta mala opomnja za danes zadostuje, in da se naše starešinstvo predrami; drugič povemo potem še kaj.

— **Ustanovitev društva „Mestna godba“ v Novem mestu.** Z odredbo z dne 22. m. m., št. 3299, je deželna vlada dopustila ustanovitev društva „Mestna godba“. Ustanovno zborovanje bo v četrtek 6. julija 1899 zvečer ob 7. uri v čitalnični pevski sobi v Novem mestu. Vzpored zborovanju: 1. Poročilo osnovalnega odbora, 2. sprejem členov, 3. volitev odbora in računskih preglednikov. Osnovni odbor vabi k obilni udeležbi.

— **„Centralna posojilnica“** v Krškem je imela v prvi polovici tega leta 70.000 gld. prometa. Tej zadrugi, ki je posredovalnica med manjšimi zadrugami, okrajnimi in krajnimi posojilnicami, je pristopilo že 27 denarnih zadrug te vrste. „Centralna posojilnica slovenska“ izdaja tudi po zgledu češkega „Vestnik založensky mesečník“ list „Slovenska zadruga“ kot glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, od katerega je izšla že 7. številka z mnogovrstnim gradivom. Cena temu strokovnemu listu je 1 gld. do konca t. l.

— **Velike vojaške vaje** se vršijo letos, kakor znano na Koroškem, in sicer po tem vspredu: Dne 31. julija odide 4. bataljon 7. pešpolka iz Celovca v Gradeč. Dne 10. avgusta zjutraj pride 2. bat. 17. polka iz Ljubljane v Celovec. — Od 10. do 25. avg. ima vaje 8., 9. in 10. lovski bataljon okrog Št. Vida. — 11. brigada (t. j. 7. pešpolk, 2. bošnjaški polk in 7. bat. lovcev) ima vaje na črti Gradeč-Volčberg-Št. Andraž-Celovec. — 12. brigada (t. j. 17. polk in 8., 9., 20. bat. lovcev) ima od 26. avg. do 2. sept. vaje okrog Celovca. — 6. divizija (t. j. združena 11. in 12. brigada) ima vaje od 3. do 10. sept. na črti Celovec-Beljak-Trg. — 28. divizija, obstoječa iz 55. in 56. brigade (t. j. pešpolki 27., 47., 87. in 97.) ima vaje od 1. do 10. sept. na črti Kranj-Tržič; preko Rači Ljubelj in gre dalje preko Bistrice in Rožeka do Beljaka. — Dne 11. sept. se združi celi 3. voj (obstoječ iz 6. in 28. divizije in 22. divizije brambovcv) in vaje se vršijo po tajnih načrtih med 3. in 14. vojem. Končajo vaje dne 19. sept. Cesar pride k njim dne 17. sept.

— **Starinske najdbe.** Iz Spodnje Hajdine na Štajerskem se poroča, da so tam razen Mitras-tempelja razkopali še dva druga tempelja in nekatera poslopja. Kopalec M. Vnuk je našel čudno velik zid, nekatere svetilke in novce ter črepinje vsakovrstnih starinskih posod.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca junija l. 1899. je vložilo v mestno hranilnico ljubljansko 708 strank gld. 196. 102-12, 615 strank pa vzdignilo 153. 463.45. V drugem četrtletju se je dovolilo 176 proslcem posojil na zemljišča v znesku gld. 513.660.—

— **Razstavljena podoba.** V izložbi gospoda Frana Kraigherja na Kongresnem trgu je razstavljena slika čeških turistov, ko so bili zbrani pred otoško jamo pri Postojni. Fotografijo je jako lično napravil gospod Makso Šeber v Postojni, pri katerem je dobiti izvod po 1 gld. 50 kr.

— **Pobalinstvo.** Na Ižanski cesti je nasajen nov drevored, a nekaterim odraslim pobalinom je tako na poti, da so zloмили že več drevesc. Takisto se je zgodilo tudi z raznimi drevesci na Gradu.

— **Povodenj.** Vsled deževja je v občini Raka preplavila voda več vasi.

— **Hrvatski tamburaši** iz Zagreba, znani kot izvrsten zbor, svirajo danes in jutri pri Virantu in to ob vsakem vremenu.

— **Adler-kolesa.** Gosp. Kavčič & Gorjancu se je posrečilo, kakor je razvidno iz inserata v našem listu, dobiti zastopstvo Adler-koles, na kar opozarjamo vse kolesarje.

— **Razpisane službe.** Pri glavnem carinskem uradu v Ljubljani je prosto mesto carinskega praktikanta z letnim adjutom 300 gld. Prosilci z maturo naj pošljejo svoje prošnje predsedstvu finančnega ravnateljstva v Ljubljani tekom tedna. — Za šolski okraj Krško so prosta sledeča učiteljska mesta: mesto učitelja-voditelja na enorazrednici v Vel. Trnju pri Krškem z zakonitim dohodki, 30 gld. funkcijske doklade in prostim stanovanjem; — mesto učitelja-voditelja na novi enorazrednici v Bušči vasi z istimi dohodki; — mesto učitelja-voditelja na enorazrednici v Svibnju z istimi dohodki in 100 gld. stanarine. Prošnje do 15. julija na okr. šolski svet v Krškem. — Mesto učitelja-voditelja na tro-razrednici v Srednji vasi v Bohinju. Prošnje do 20. julija okr. šolskemu svetu v Radovljici. — Na štirirazrednici v Vipavi in tri-razrednici v Žiru mesti učitelja z normalno plačo in stanovanjem. Prošnje do 11. julija okr. šolskemu svetu v Postojni, oziroma v Logatcu. — Na dvorazrednici v Trebelnem pri Mokronogu drugo učiteljsko mesto. Prošnje do 15. julija okr. šolskemu svetu v Krškem. — Na enorazrednici na Slapu pri Vipavi z normalno plačo in prostim stanovanjem. Prošnje do 7. julija okr. šolskemu svetu v Postojni. — Na štirirazrednici v Trzinu mesto učitelja za deški razred. Prošnje do 25. julija okr. šolskemu svetu v Kranju.

* **Vojska in šola.** Država da v obeh državnih polovicah za ljudske šole 57 milijonov gld., za vojsko in mornarico pa 181½ milijonov na leto. Ako se pomisli, koliko delavnih moči ostane radi vojaščine neporabljenih, koliko denarja ostane vsled tega nezaslужenega, in ako se nadalje pomisli, da povzroča naraščanje drž. dolgov največ vojska, potem lahko rečemo, da nas velja vojaštvo vsaj desetkrat toliko kolikor veljajo šole.

* **Dreyfus.** Pariški „Soir“ je prinesel neverjetno vest, da je Dreyfus na poti v Francijo umrl, oziroma da se je sam umoril. — Nova obravnava proti Dreyfusu se začne šele početkom avgusta. Dotlej bo Dreyfus v nekem azilu v Rennesu, ker bi bilo za njegovo zdravje nevarno, ako bi ga zaprli v ječo. Soproga Dreyfusova bo smela obiskovati moža vsak dan v azilu. Dreyfus se meni po razsodbi nastaniti v kakem mirnem zakotju Francije.

* **Lakota na Ruskem.** Iz Petrograda poročajo, da se na Ruskem lakota čim dalje bolj razširja. Vzrok temu je nenavadna suša in pa kobilice, katerih je tako veliko, da je moralo prihiteti vojaštvo na pomoč, da so jih uničevali. Najbolj prizadeta je transkaspiska pokrajina, ker vlada tudi v sosedni perzijski pokrajini Korasan lakota in ni mogoče od te strani ničesar uvažati.

* **16 roparjev obešenih.** Turški časopisi poročajo, da je bilo ta teden v Elasoni v enem dnevu obešenih šestnajst grških roparjev. Obesili so jih na javnem prostoru in je imelo občinstvo grozno zabavo brezplačno.

* **Dreyfusova krsta.** Že za Zoline tožbe so naredili za Dreyfusa krsto, katere ima na pokrovu stekleno ploščo, tako da bi bilo videti Dreyfusovo glavo. Francoska vlada se je namreč bala, v slučaju, da Dreyfus umrje, pokopati ga na običajni način, ker bi ljudje mislili, da mu je pustila pobegniti. Zato so poslali krsto in kar treba za maziljenje na Hudčev otok, da bi mrtvega Dreyfusa lahko prepeljali v Pariz. No, Dreyfus je živ, in Francozi ga bodo gledali svobodnega. Za krsto je ponujala sedaj neka ameriška tvrdka veliko vsoto, toda francoska vlada se sramuje take trgovine.

* **Prebrisani mestni očetje.** Mesto Attica v severnoameričanski državi Kansas je vsled raznih podjetij zabredlo v dolgove, tako da je bilo 150.000 dolarjev deficita. Da bi se mestni očetje osvobodili te neprijetnosti, so ostavili mesto ter se nastanili nekaj milj dalje na neki livadi. Menijo namreč, da je ostal dolg na mestu Attica, da, ker ne stanujejo več v njem, ne morejo upniki od njih ničesar zahtevati.

Književnost

— **„Ljubljanski Zvon“.** Vsebinska 7. zvezka: 1. Novljan: V gosdu. 2. Vasilij: Za srečo. (Povest.) 3. Aleksandrov: Hafis v krčmi. 4. S. R.: Blaž Kocén. 5. Borut: Po vseh alemenih. 6. Václav Slavec: Gojko Knafeljo. (Roman.) 7. Dr. J. P.: Palackega

filozofija povesi in politika. 8. E. Gangl: Kes. 9. Aleksandrov: Med nehom in med zemljo. 10. Listek: † Dr. Valentin Müller. — Družbe sv. Mohorja odbor. — Na „Slovenske Matice“ obnem zboru. — Knjige „Slovenske Matice“ za l. 1898. — Električna, nje proizvajanje in uporaba. — „Bravec“ ali „bralec“? — Glas. — Odbor za Zmajev proslavo. — Slovansky Přeled. — „Il Lavoro“. — Die Principien der Moral bei Thomas von Aquin. — Ljubljanski operni pevec pred 108 leti.

— „Učiteljski Tovariš“. Št. 19. Vsebina: M. Poklukar: Olajšave. — Janko Likar: Leopold Belar. — Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — A. Likozar: Poziv. — Književnost in umetnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 1. julija. Danes ponoči je v predmestju Rudolfsheim nastal požar, pri katerem je železniški vratar Starck zgorel, neka Ana Weiss je bila tako opečena, da je davi umrla, njena petnajstletna hči pa leži na smrtni postelji.

Bruselj 1. julija. Klerikalna vlada je popolnoma kapitulirala. Vlada je privolila, da se razprava o njenem načrtu volilne reforme odloži na nedoločen čas. V obče se sodi, da je ta reforma definitivno pokopana. Voditelji opozicije so obljubili uplivati na to, da se ljudstvo pomiri in so ustavili agitacijo. Ako bi se vlada ne držala dane besede, začne opozicija takoj zopet boj. Opozicijsko časopisje je zadovoljno z doseženim vspehom, graja pa kralja jako ostro, ker je v tem boju proti naklepm klerikalne stranke igral jako dvoumno vlogo.

Bruselj 1. julija. Krvave bitke v bruseljskih ulicah so imele poveljen vspeh. Vlada, ki se ne more zanašati na vojaštvo, se je udala. Po včerajšnji jako viharji seji poslanske zbornice, v kateri je vlada tajila, da bi bila poslala orožnike nad opozicijske demonstrante, je bilo na raznih mestih deset shodov. Shoda v Maisson du peuple se je udeležilo nad 10.000 oseb, pa tudi vsi drugi shodi so bili mnogostevilno obiskani. Na teh shodih se je sklenilo, nadaljevati začeti boj z vso energijo in z orožjem v roki. Opozicijski poslanci so imeli skupno posvetovanje in so se zjedini, da hočejo, pustivši na stran vsa politična in narodnostna nasprotja, ki jih sicer ločijo, z združenimi močmi delovati na to, da se pobije klerikalstvo. To je dalo povod, da se je odgodila razprava o volilni reformi.

Rim 1. julija. V včerajšnji popoldanski seji poslanske zbornice je prišlo do velikanskih izgrediv in pretepov. Radikalci in socialisti so zahtevali glasovanje po imenih o zapisniku zadnje seje. Ker predsednik tega ni hotel dopustiti, začeli so tako razgrajati, da se je morala seja pretrgati. Ko se je seja zopet otvorila, je predsednik proglasil zapisnik odobrenim in je odredil glasovanje po listkih o neki drugi zadevi. Opozicija se je na to zapodila sredi dvorane in je siloma preprečila glasovanje. Poslanci raznih strank so si bili hitro v laseh. Nastal je strahovit krik in vik. Poslanci so si dajali zausnice, so se pobijali s pestmi. Sonino, Bissolatti, Guicciardini in Defelice so se metali po tleh, neki drugi pa so dvignili ministrske stolce in z njimi tolkli okrog sebe. Socialist Defelice je prijel vladnega pristaša Toracco za brado in ga klofotal. Nekateri ministri in predsednik zbornice so zbežali iz dvorane. Mnogo poslancev je bilo ranjenih in so jih zdravniki kar v zbornici obvezali. Ko se je predsednik vrnil in zopet otvoril sejo, nastali so novi tumulti, ker se predsednik tudi sedaj ni hotel udati. Socialisti so začeli zopet razgrajati in so se siloma polastili dveh žar ter jih odnesli iz dvorane. Ker so se poslanci začeli zopet ruvati, je predsednik zaključil sejo. Po seji so imeli ministri posvetovanje, zvečer pa je izšel kraljevski dekret, s katerim

se zaključuje zasedanje parlamenta.

Pariz 1. julija. Dreyfus je bil v Lorientu izkrcan in se je davi ob 3. uri zjutraj pripeljal v Rennes. Vlak se je ustavil nekaj kilometrov pred Rennesom. Od tam so Dreyfusa z vozom prepeljali v vojaški zapor. Pariški žurnalisti, kateri so ga pričakovali, so bili s tem speljani na led, najbolj poročevalec „Figara“, ki je dal prirediti poseben voz, da je v njem noč in dan čakal na Dreyfusa. Slednji je bil danes obveščen, da ga smeta od jutri naprej obiskovati njegova žena in njegov zagovornik.

London 1. julija. Perska zbornica je sklenila zakon, s katerim se podaljša dolžnost obiskovanja ljudskih šol za jedno leto.

Narodno gospodarstvo.

— **Državne železnice.** S 1. julijem se na progi Unzmarkt-Mauterndorf uvede nov vožni red. — Doslej samo za osebni in prtljažni promet urejeno postajališče Solinka na czkotirni progi Lupkóv-Cisna se je 5. junija otvoril za tovarni promet. — Razpisana so stavbinska dela za normalno tirno železnico Schönwehr-Elbogen. Ponudbe je vložiti do 22. julija 1899. opoldne pri vložnem zapisniku železniškega ministrstva na Dunaju. Pogoji se izvedo ali pri železničnem ministrstvu (oddelek 18), ali pri stavbenem vodstvu v Karlovih varih. — S 1. junijem so c. kr. državne železnice prevzele oskrbovanje obrata na dunajski zvezni železnici.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: **Za družbo sv. Cirila in Metoda:** Slavna kegljačka zaveza „Edinost“ na izletu v Poljčah in na gostoljubnem domu gospoda veletržca Fr. Kollmana 25 K. — G. Dragotin Rogina, sodni pristav v Novem mestu 30 K, katere so darovali pri „potusu“ zbrani čestilci najmlajšega doktorja Metoda Dolenca. — Sl. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji 3 K iz nabiralnika. — Prisnovanju kopalnice Würthshofen 3 K. — Skupaj 71 K. — Živeli darovalci!

Za Prešernov spomenik: G. Josip Bernik, mizarski pomočnik v Chicagu v Ameriki 20 K. — G. dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru 7 K 50 vin, nabrane pri odhodnici g. J. Kneža. — G. J. P. na Dobrovi 73 vin. — Skupaj 28 K 23 vin. — Živeli vsi darovalci, posebno pa rodoljubni rojak darovatelji, ki se tudi daleč od domovine preko širnega oceana spominja narodnih dolžnosti zavednega Slovenca. Naj bi ga prav obilo posnemali rojaki v domovini!

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošlila to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. Manj kot 2 steklenici se naravnost ne pošiljati. 2 (59—9)

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo vlož. št. 70 kat. občine Gorjuše, cenjeno 150 gld., dne 4. julija v Radovljici.
Posestvo vlož. št. 80 kat. občine Predgrad, cenjeno 307 gld., dne 5. julija v Črnomlju.
Posestvo vlož. št. 138 in 195 kat. občine Sevsček, cenjeno 467 gld., dne 8. julija v Cerknici.
Posestvo vlož. št. 327 kat. občine Razdrto, cenjeno 1358 gld. in 3 gld., dne 8. julija v Se-nožecah.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 3062 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Junij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperatúra v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
30.	9. zvečer	733.7	19.8	brezvetr.	oblačno	
1.	7. zjutraj	734.1	16.2	sr. jvzhod.	oblačno	
2.	2. popol.	734.1	20.0	sr. ssvzh.	oblačno	120 mm

Srednja včerajšnja temperatura 21.0°, normala: 19.1°.

Dunajska borza

dne 1. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	30	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	gld.	20	kr.
Avstrijska zlata renta.	119	gld.	40	kr.
Avstrijska kronska renta 4%.	100	gld.	25	kr.
Ogerska zlata renta 4%.	119	gld.	25	kr.
Ogerska kronska renta 4%.	96	gld.	25	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice.	808	gld.	25	kr.
Kreditne delnice.	377	gld.	25	kr.
London vista.	120	gld.	52 1/2	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	gld.	97 1/2	kr.
20 mark.	11	gld.	78	kr.
20 frankov.	9	gld.	55 1/2	kr.
Italijanski bankovci.	44	gld.	70	kr.
C. kr. cekini.	5	gld.	67	kr.

Vse vrednostne papirje preiskbuje BANKA MAKSE VERSEK, Ljubljana, Solenburske ulice 8. Sreške na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

(36-5)

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe Mattoni-jeve Giesshübler slatine.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Št. 22.422. (1181—2)

Razglas.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospé nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane 200 goldinarjev med petero ubogih vdov ljubljanskih.

Prošnje za podelitev teh podpor vložiti je do 24. julija t. l. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 24. junija 1899.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwanck-ova lekarna Dunaj-Meidling.
Zahte- obliž
vajte Luser-jev za turiste
po 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschlager,
J. Mayr, O. Piccoli. V Kranju:
K. Šavnik. (9—26)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 10—14
priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpeke ali alpeke-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“

Na izbero so tudi

žlice iz alpeke, 12 kom. od gld. 4.30 naprej.

žličice „12“ „220“

Namizni svečniki

iz alpeke, čisto bele kovine,
par 21 cm visokih gld. 2.—,
23 „ „ „ 2.80,
25 „ „ „ 2.40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim (600—80) ali košenilnim ročajem.

Išče se izurjena šivilja.

Vstopi lahko takoj. (1197—2)

Sv. Petra nasip št. 33.

Priporočava (21—148)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Sprejme se spreten

knjigovodja

pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe naj se pošljejo pod „knjigovodja“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (1191—3)

V službo sprejem

popolnoma izurjenega koncipijenta

oziroma

notarskega kandidata.

Anton Šlamberger

(1213—1)

c. kr. notar v Kranji.

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporočam podpisane svoje izborne sodovice, napravljene iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43—26)

Vse odjemalce v naprej zagotavljam vsikdar točne in vestne postrežbe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejša s spoštovanjem

Gasper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimska cesta št. 10.

Najugodnejši nakup

vsakovrstnega blaga in najsolidnejša postrežba na debelo in na drobno po tovarniških cenah pri izdelovalcu

Antonu Andršu

tkalnica v Bystrem pri Novem Mestu nad Metavo na Češkem.

Skladišče platnenega in pavolnatega blaga kakor n. pr.: Modni zefir za obleke, kanofas za podlage, oksfordi, barhanti, žepni robci, brisače, obrisalke, sipkovine, gradl za postelne prevleke, grizet, namizni prtji, serviete, platno, posteljne odeje itd., razpošilja se proti povzetju ali če se vpošlje znesek naprej. (1215—1)

Vzorci na željo zastoj in franko.

Kavarna Valvazor.

Jutri v soboto, dné 1. julija t. l. pri ugodnem vremenu

vojaški koncert.

Začetek ob 8. uri.

Vstop prost.

Izborne pijače, pivo v steklenicah, vsak dan sveži sladoled in kava z ledom.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

(1198—2)

A. Stuppan.

Čokolada

(198—23)

SUCHARD

Povzod

* na prodaj *

Cacao

Najfinejša slastičarska peciva in torte

itd., vsak dan sveže, se pripravljajo po najnižjih cenah. Blagovljna naročila za svatbe, krščenja, godove itd. se izvršujejo najfinejšo in najcenejšo.

Teodor Novotny

slastičar, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7.

NB. Posebno se usojam gospode restavratije za sezono proti primernemu rabatu prositi za blagovljne naročbe. (1043-7)

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki dobé se en-gros po originalnem ceniku pri

Antonu Ditrich-u

glavnemu zastopniku (1121-3)

Marije Terezije cesta št. 2, Ljubljana.

Najboljše in najcenejše namazalno olje in les ohranjujoče sredstvo je in ostane že nad 20 let preizkušen

Carbolineum Patent Avenarius.

Pred ponaredbami se sveti!

„Carbolineum-tovarna“ R. Avenarius
Amstetten Dol. Avstr.

Pisarna: Dunaj, III/1, Hauptstrasse 84.

(465-9)

Parna cirkularna žaga

6 konjskih močij, sistem Hallovay, tudi za mlin porabliva in v dobrem stanju, se zaradi preselitve proda za samo 1500 gl. v Reki. (1176-3)

Informacije upravnistvu „Slov. Nar.“.

Cenena nova senzacionalna iznajdba

spiritine

(trd spirit). (1202-1)

V tobolec (gotova kuhalna priprava) à 15 kr., 10 tobolec 1 gl. 40 kr.

Zaloga v lekarni „pri orlu“ v Ljubljani, Jurčičev trg, nasproti železnega mostu.

V novi hiši odda se

več stanovanj

z 2 sobama z mesecem avgustom. Istotam se odda

prodajalnica

za mesarja in

gostilna v najem

ali na račun vse skupaj ali vsaka zase,

pekarija

s svojo prostorno prodajalnico, kjer se poleg kruha prodajajo lahko še drugi predmeti.

Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1184-2)

Jakob Vattovaz
št. 112 v Kopru pri Trstu
ponuja

istrijska bela vina

od 14 gl. naprej in rudeča (črna) vina od 13 gl. 50 kr. naprej; refoško in muška-telec, sladak, po 40 kr. liter. (1169-3)

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po likrat do 2krat na teden iz Rotterdam v New-York.

Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 10.
Pisarna za meštro: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.

I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 200-400*)
1. novembra do 31. marca . . . 200-320

II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
16. oktobra do 31. julija . . . 100

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (666-13)

Prodaja!

Dne 3. julija t. l. zjutraj ob 8. uri prične se prodaja v F. Primo-žičeve konkurne mase spadajočega mnogovrstnega, v prodajalnici na Dunajski cesti št. 6 shranjenega blaga:

konjske oprave, sedli, potovalni kovčki, denarne mošnje, tobolci za smodke, pasovi, razno usnje i. t. d. i. t. d., kakor tudi štacunska oprava

po prav nizkih cenah.

Za oskrbnistvo konkurne mase:

dr. Karol Ahazhizh

odvetnik.

(1203)

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-pitala in rizike s prodajo zakonito do-voljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudba na: Ludwig Österreichher, VIII., Deutsche-gasse 8, Budapest. (1209-1)

Posredovalnica stanovanj in služeb G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 (1190)

priporoča in namešča

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. Natan-čneje istotam. Vestna in kolikor možno hitra po-strežba zagotovljena. (2001)

Lepa prodajalnica

v 170 hiš broječi farni vasi na Notranj-skem, na najlepšem prostoru, popolnoma opravljena, kjer se nahaja že več let tudi prodaja tobaka, se da v najemu s 1. septembrom t. l. z drugimi pro-stori vred. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (1211-1)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Perlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-deluje stare samokresnice, vseprejema vsako-vrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene, valnici in od mene preskušene. — Ilustro-vani ceniki sastonj. (26)

Samoprodaja slavnoznanih

Dürkopp Diana-koles

(najboljša nemška znamka)

samo

pri zastopniku za Kranjsko:

Ivanu Jax-u, Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Katalogi brezplačno in franko. Na zahtevanje se vsak kupilec brezplačno poučuje v vožnji s kolesom. (564-8)

Št. 213/Pr.

Razpis službe.

(1196-1)

Pri pomožnih uradih mestnega magistrata je stalno popolniti mesto registra-torja s prejemki četrtega (1100 gl. plače, 200 gl. dejalnostne priklade in dve pet-letnici po 100 gl.), eventualno mesti pisarničnega oficijala s prejemki petega (880 gl. plače, 180 gl. dejalnostne priklade in dve petletnici po 80 gl.), in pa pisar-ničnega kancelista s prejemki šestega (675 gl. plače, 150 gl. dejalnostne priklade in dve petletnici po 75 gl.) činovnega razreda, in praktikanta z adjutom 480 gl.

Za podelitev zgoraj omenjenih služeb se od prosilcev zahteva, da so z dobrim uspehom dovršili nižjo gimnazijo, nižjo realko ali kak drug zavod iste vrste, in pa, da so si splošno usposobljenost za ta poklic zadobili z večletno prakso v kaki državni, deželni, občinski ali v kaki zasebni pomožni pisarni in da se o tem izkažejo z ugod-nimi izpričevali. — Prednost se daje prosilcem, ki se izkažejo s srednješolskim zrelost-nim izpričevalom ali pa z zrelostnim izpričevalom kacega družega zavoda iste vrste.

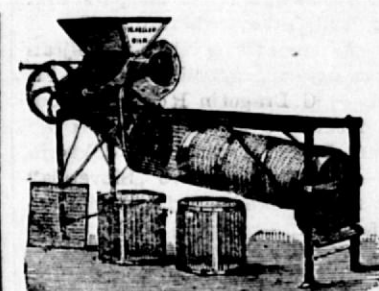
Prosilci za te službe imajo svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje pri predsedstvu mestnega magistrata vložiti najpozneje

do 31. dne avgusta t. l.

Na zakasnjene prošnje se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 24. junija 1899.

Vse stroje za poljedelstvo

== Vnevič znižane cene! ==

Triljeri (čisti lini stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušil-nice za sadje in zelenjavo, škroplilnice proti peronospori, pobiljsani sestav Vermorelov. Aparati za sumporavanje lozov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoresnice jako lahko za goniti in po zelo smernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedeljske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (461-9)

IG. HELLER, na Dunaji, II/2, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo!

Ceniki brezplačno!

Nadaljne
specijalitete:

Pisalne in kopirne tinte.
Vodovarno
mazilo za usnje.
Pat. ohranjevalo za
podplate
„Vandol“.
Kovinska snažilna
pasta in snažilno
milo za srebro in
zlato.
Laki za usnje.
Patentna mazalna
krtiča z „Nigrette“
tekoče mazilo za
črne in barvne
čevlje 35 kr.

Najbolje črnilo svetá!

Kdor hoče svoje obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo

za lahka obutala samo (190-22)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodi.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Radi mnogih posnemanj brez vredno-sti pazi naj se natančno na moje ime St. Fernolendt.

Tovarniška cena!

Pozornost,

kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria Special „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je slav. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria Special.

(973-9)

Zastopnik trdke: Josip Polak.

Tovarniška cena!

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gl. 45.900. — Promet od 1. oktobra 1898 do 1. junija 1899 gl. 1,375.307.20. — Skupna aktiva gl. 268.649.93.

Sprejema: hranilne vloge po 4 1/2 %, vloge na tekoči račun po 3 1/2 % od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestmi po 5 do 6 %, brez kakih stroškov. (1178-2)

Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg št. 3.

The Premier Cycle Co. Limd.

Coventry (Angleško)

Heb (Češko)

(702-12)

Nürnberg-Doos.

Največja izdelovalnica vozni koles

na kontinentu.

Zastopnik: Fr. Čuden, trgovina z biciklji, Ljubljana.

Kufeke
najboljši primesek
k mleku obvaruje in
odstranja bolezni
moka za otroke

Vizitnice
in
kuverte s firmo
priporoča (667-7)
„Narodna tiskarna“
v Ljubljani.

Razglas.

Na o. kr. cesarja Franca Jožefa veliki gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v soboto, dne 15. julija t. l.

od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v ponedeljek, dne 17. julija od polu 9. ure nadalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gl. 50 kr., ki se bodo onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učenci, kateri so oddaljeni od Kranja, pa se morejo javiti za vsprejem tudi pismeno. Vposlati morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso. Vendar pa se morajo v ponedeljek, dne 17. julija pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa velike gimnazije v Kranju

dne 1. julija 1899. leta.

(1201-1)

Koncesioniran po visokem c. kr. ministerstvu s odredbo z dne 7. maja 1894. leta, št. 5373.

Severno-nemški Lloyd
v Bremenu.

Brzoparniške vožnje v New-York:

Is Bremen ob torkih in sobotah.	Bremen-Sev. Amerika. V Newyork.
Is Southampton evtl. Cherbourg ob sredah in nedeljah.	Bremen-Juž. Amerika. V Montevideo.
Is Geneve oziroma Neapolja	Bremen-Istočna Azija. V Kiao.
via Gibraltar 2-krat mesečno.	Bremen-Avstralijska. V Adelaide, Melbourne, Sydney.
	Najboljša in najcenejša potovalna prilika.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani:
EDVARD TAVČAR.

Štev. 7108.

Razpis.

(1177-3)

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

v sledečih zdravstvenih okrožjih:

1.) Cerklje	z letno plačo	700 gl.
2.) Kočevska Reka	„ „ „	800 „
3.) Železniki	„ „ „	800 „
4.) Žužemberk	„ „ „	700 „

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 15. julija t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenost do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v taki bolnici.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 20. junija 1899.

Naznanilo.

Na o. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se vrše v poletnem obroku sprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega leta 1899/1900 dne 15. julija, počenši ob 9. uri zjutraj.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov oglašajo dne 9. julija mej 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno spričevalo, ako so doslej obiskovali ljudsko šolo. Plačati morajo tudi 3 gl. 30 kr. pristojbine, ki se jim vrne, ako sprejemnega izpita ne zvrše z dobrim uspehom.

Vnanji učenci se k sprejemnim izpitom tudi lahko oglašajo pismeno, ako pravčasno po pošti pošljejo gori navedeni listini in pristojbine.

Po naredbi veleslavnega deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894. leta, št. 2354, smejo se odslej učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, v ljubljanski gimnaziji sprejemati le izjemoma, v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih, in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. Zaradi tega se opozarjajo stariši onih učencev, ki potrebujejo takega dovoljenja, da si ga po posebni prošnji priskrbijo pri veleslavnem c. kr. deželnem šolskem svetu.

V Ljubljani, dne 29. junija 1899.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije.

(1199-2)

Izdelovalnica koles „Krokar“

Jos. Kolar

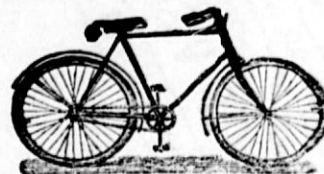
Glavni trg 9

(45-20)

zaloga graških „Graziosa“ in drugih najboljših koles.

Pozor! Kolesarji Pozor!

Novo kolo kompletno 85 gold., z dveletno garancijo.

Na razpolago brezplačno šola za vožnjo s kolesom v prostorih vrta, senčnata.

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda Dunaj I. Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Veličanstvo cesar plaščno-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital 1.000.000 kron.

Rezerva premij dne 31. decembra 1897 2.617.773 kron.

L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od 1. 1898-1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev višje.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je policar radi neplačanja premije svojo veljavo izgubil, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih oseb. — Zavarovanje otrok.

(1207-1)

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev višje po tarifi.

Prospekte in tarife razpošilja agentura na zahtevanje brez stroškov.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Johann Puch, Monarch, Brennabor in dr.) priporoča podpisane

po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po ceni izvrševala.

Cenike razpošilja na zahtevo.

(462-20)

Z velespoštovanjem

A. PUTRICH.

Dunajska cesta št. 5.

Istotam tudi mehanična delavnica.

Vezbališče na Dunajski cesti na vrtu stare bolnice.

Prva slovenska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic, parnih strojev, cevij, čelad in pasov

ter

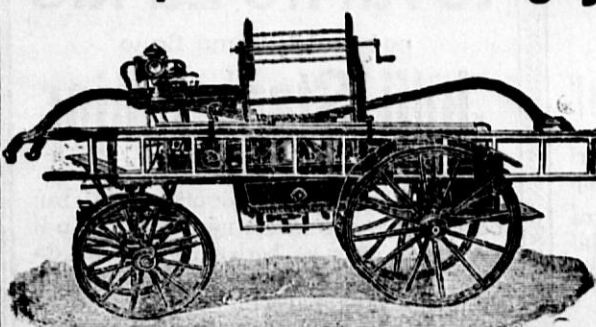
kmetijskih strojev

in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljave franco na vsak kolodvor.

Z velespoštovanjem

(220-17)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

Zaradi preselitve

se prodaja vsak dan od 2. ure popoldne na Poljanskem trgu šte. 1

(sladkornica) v I. nadstropji:

Razno pohištvo, namizna in kuhinjska posoda, mnoge porabnih rekvizitov, posteljna oprava, obleka, (1204-1)

kakor tudi skoro popolnoma novo damsko kolo in fine nove ciltre itd.

Zajamčeno iz pristnega vina izdeluje

vinski jesih
ALBERT ECKERT

v Gradcu (860-9)

tovarna za vinski jesih, gorčico, likerje in žganje.

Dobiva se v vseh boljših specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Spreten in spodoben

pisar šivilje

z lepo pisavo, dobi takoj dobro službo v moji pisarni.

Dr. Jos. Bisiak
odvetnik v Cerknici.

(1208)

Ustanovljen 1856.

Etablissement za klavirje in harmonije
Bernhard Kohn

Dunaj, I., Himmelfortgasse št. 20

(v svoji hiši) nudi izber

instrumentov prve vrste

kakor se je sicer nikjer ne najde v Avstro-Ogrski.

Zaloga in samozastop

obeh glasovirskih prvih tovarn na svetu:

c. in kr. avstrijskih dvornih dobaviteljev

Steinway & Sons, New-York,

in **Julij Blüthner.**

Harmoniji Mason & Hamlin itd.

Največja zaloga novih klavirjev iz najbolj

renomiranih dunajskih tovarn. Novi kratki

klavirji od gl. 320 do gl. 2000. Novi

pianino od gl. 280 do gl. 1400. — 200

komadov na izber.

Velik poseben oddelek za preigrane instrum-

ente brez hibe. (1144-4)

Izurjeno

(1187-2)

šivilje

sprejmejo se takoj za trajno delo

Francovo nabrežje, I. nadstropje.

Naznanjam sl. občinstvu, da bodem

otvorila

v nedeljo, 2. julija t. l.

gostilno

v lastni hiši št. 4

na Dolenjski cesti

„pri Riben“

z godbo na lok in plesom.

Z zagotovilo najboljših pijač in izvrstnih gorkih in mrzlih jedil vamim uljudno k številnemu obisku.

Začetek ob 5. popoldan. Konec ob 4. zjutraj.

Vstopnina prosta.

Marija Borštnik.

(1205)

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Poudarje pod „1.798“ Gradec, pošte restante. (875-9)

Nezaslišano! Čudovito!
240 komadov za samo gl. 1-95

1 elegantna ura s štriletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s smilil-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1/2 ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 fina ščetka za obleko, par finih nogavic, 1 jako elegantna damska broša najnovjše fašone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, savratniških in naprsnih gumbov s patentovano zaponi, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratak čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vsame nasaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder

Krakau L/M

Pošto predalo šte. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož s dvema rezili kot darilo. (1185-2)

V blagohotno znanje.
Ker popolnoma opustim vsi zalogo tu in inozemskih sveč (garu), prodajam blaga (Kauum- podražiti ovčje volne globoko 20% Blago za obleke, pralno blago za blate, preproge, blago za pohištvo, čudovito nizkih cenah. Za nakup inozemskih predmetov vabi uljudno **JOZEF VIŠNAR** Ljubljana, Stari trg št. 4. (1106-2)

Posrečilo se je

konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214-1)

Gradišče št. 2. **Kavčič & Gorjanc** Rimska cesta št. 9.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

(161-27)

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Kamnik na Kranjskem, 1. julija 1899.

Izročitev podjetja.

S pričujočim Vam javljam uljudno, da sem svojo pod trgovinskodno protokolirano firmo

Julij Staré

izvrševano

tovarno za kis

izročil svojemu sinu

Juliju Staré-tu junior

današnji dan z vsemi aktivi, kateri bode isto nespremenjeno vodil naprej.

Zahvaljujoč se Vam najtopleje za izkazano mi zaupanje, prosim, da blagovolite isto izkazati v jednaki meri tudi mojemu sinu.

(1188-2)

Z velespoštovanjem

Julij Staré senior.

Kamnik na Kranjskem, 1. julija 1899.

Prevzetje podjetja.

Ozira se na predstoječo okrožnico, se usojam Vam najuljudneje naznanjati, da bodem od svojega očeta, gospoda

Julija Staré-ta

z aktivi prevzeto

tovarno za kis

pod protokolirano firmo

Julij Staré junior

nespremenjeno vodil nadalje.

Prosim, da blagovolite mojemu očetu izkazano zaupanje prenesti tudi na mene, ker se bodem potrudil, da isto ohranim z vestno in skrbno izvršitvijo vseh naročil.

Z velespoštovanjem

Julij Staré junior.

Radi pozne sezije

velikansko znižanje cen!

Cena prodaja se začne s 1. julijem in traja do včetega 5. avgusta t. l.

Novosti v blagu za damske obleke

od najcenejše do najfinejše kakovosti.

Bogata izber raznih

kotonov, lewantinov, batistov, satinov in platnenega zefira.

Chiffoni, platneno blago, rjuhe, preproge, garniture, zastori in robci se prodajajo radi velike zaloge jako ceno.

Posebno opozarjamo na

sukno

za obleke gospodov in dečkov. Povračniki in haveloki po originalnih tovarničnih cenah.

Vzorci na deželo franko.

J. GROBELNIK

le na Glavnem trgu šte. 20.

Ljubljana

le na Glavnem trgu šte. 20.

(1212-1)